

VULPENNEN MAKEN

Laura Garcia - "Ardenne" Vulpen. Gemaakt uit historisch hout, Argentium zilver, Noir de Golzinne, Coticulle.

Wanneer men schrijft met een vulpen neemt men de tijd om na te denken

Het is een speciaal moment tijdens het opgroeien: de eerste computer, I-pad of smartphone die je koopt of cadeau krijgt. Vroeger had het krijgen van je eerste **vulpen** (dat is een pen met een inktreservoir) eenzelfde betekenis. Een balpen bestond nog niet en het digitale tijdperk was nog veraf.

Maar ook toen de balpen zijn intrede deed, hadden mensen vaak nog een vulpen waar ze aan gehecht waren. Eentje waar belangrijke documenten mee getekend werden, eentje waarmee brieven naar de meest dierbare personen geschreven werden. Ook nu nog hebben veel mensen die één balpen of vulpen waar ze aan gehecht zijn, die hen in borstzakken of handtassen vergezelt.

De pen **ontstond** ergens rond 700 n.C. Men maakte gebruik van **vogelveren**. Het was pas in de jaren '80 van de 19de eeuw dat Lewis Waterman en George Parker de mensheid bevrijdden van een grote irritatie: De lekkende pen.

Een metalen pen schrijft dankzij de zogeheten **Capillaire werking**. Dat is een natuurkundig verschijnsel dat ervoor zorgt dat vloeistof, zolang het maar door een afdoende smal buisje stroomt, zichzelf verplaatst. Dit zonder hulp en soms zelfs in weerwil van externe krachten zoals zwaartekracht.

Met een vulpen **schrijven is een kunst** op zich. Je let er voornamelijk op dat je niet te hard op de punt drukt waardoor deze kan vervormen en de pen onbruikbaar wordt. Ook droogt de inkt net iets trager waardoor je bvb. de tekst kan uitsmeren. Het is bovendien een uitstekende manier om het geschrift te verbeteren.

Ik werkte al met hout en maakte grote sculpturen. Met mijn partner, Laura, begon ik het project "Verlicht hout". We creëerden unieke stukken zoals lampen, schalen en schilderijen. Zo kwam ik in contact met de draaibank -de eerste is door mezelf gebouwd-, een kantelmoment in mijn oriëntering naar het maken van vulpennen. Ik heb mijn technische en artistieke vaardigheden voortdurend verbeterd. Met dank aan Godfried Fraeyman, een uitstekende houtdraaier, voor zijn advies en steun.

Een ander kantelmoment kwam op de dag waarop Gijs Fieu ons van een schat voorzag: oud hout uit de 13de eeuw, gevonden bij historische opgravingen hier in België. Laura en ik besloten om er pennen mee te maken, instrumenten waar we sinds onze kindertijd altijd van hebben gehouden. Zo werd GARCIA – DESCHACHT geboren en vanaf dat moment hebben we onze energie, enthousiasme en vaardigheden geconcentreerd in het samen maken/ontwerpen van -voornamelijk- vulpennen.

In een passie uit het verleden vonden we onze huidige voldoening.

Vier jaar spendeerde ik als autodidact aan de zoektocht om dit ambacht onder de knie te krijgen en te verfijnen. Er bestaat immers **geen reguliere opleiding** tot vulpenmaker. Elke vulpen wordt volledig met de hand gemaakt, hiervoor gebruik ik juwelierstechnieken, houtdraai- en

metaaltechnieken, steenbewerking (marmer en halfedelstenen), historische vondsten, zoals hout uit de 3de eeuw na Christus etc.

Een vulpen bestaat uit **verschillende onderdelen**: de sectie (die ook de penpunt bevat), de body (die het inktreservoir bevat) en de dop (die de pen afsluit). Ieder onderdeel (behalve de penpunt, die wordt ingekocht) wordt door mij afzonderlijk gemaakt. Aangezien het maakproces manueel wordt uitgevoerd kan er hiervoor geen gebruik worden gemaakt van vormen of mallen.

Bij het maken van een pen kan er een specifiek thema worden gekozen dat dan het uiteindelijke resultaat bepaalt. Kleur, gewicht, ontwerp, afmeting, alles wordt vooraf in samenwerking met de klant bepaald, waarna er een tekening wordt gemaakt. Wanneer die is goedgekeurd, wordt aan de creatie van de pen begonnen. De tijd om die te maken kan variëren van enkele dagen tot honderden uren.

Vroeger werden pennen voornamelijk van eboniet (hard rubber) gemaakt. Vandaag worden pennen in productie voornamelijk van plastic, metalen, eboniet, etc. gemaakt.

Ik maak gebruik van **uitleenlopende materialen**, zoals gedroogde en -meestal door ons- gestabiliseerde stukken hout, acryl & hars, eboniet, buffelhoorn, caseïne, celluloseacetaat, marmer en andere gesteenten, edelstenen en metalen, die niet altijd voor de hand liggen. Nadien worden de pennen manueel gepolijst tot hoogglans.

Ook al doen de (wegwerp) balpen, allerhande digitale toetsenborden en zelfs voice-to-tekst het gebruik van de vulpen dalen, toch bestaat hij dus nog steeds. Als massaproduct of -zoals in ons atelier- met de hand gemaakt: voor de fijnproever onder de schrijvers. Het schrijven met de vulpen is op dit ogenblik zelfs bezig aan een revival: meer en meer mensen grijpen terug naar dit in vergetelheid geraakte schrijfinstrument. Want **in een tijd waar de technologie razendsnel vooruit gaat, geeft het schrijven met een vulpen tijd om na te denken**

*met dank aan: Gijs Fieu, de Intergemeentelijke Erfgoeddienst RADAR, Willem Hantson (Archeoloog) en Projectvereniging BIE.

INZENDER

Andy Deschacht

<http://www.garcia-deschacht.com/>

THEMA

Ambacht, vakmanschap en techniek

TREFWOORD

[#ambacht](#) [#techniek](#) [#vakmanschap](#)